

Тymoshenko M.

Personification as a way of understanding and presentation of valuable cultural and artistic experience

The article is devoted to the problem, which reveals the importance of individuality in human creativity. It is defined the role of the latter in the process of cultural value orientations experience. The complex relationship between human creativity and II created by her own culture were and remain today one of the priority areas of humanitarian thought. To some extent these relations is always a mystery, something which is not subject of rational interpretation.

Therefore, causing the existence of human beings with a wide range of individual attitudes, characteristics, habits, creativity is also the result of person's self-realization, which means the storage and transfer of experience in its many dimensions, the result of subject – a symbolic implementation of the human community, reflection of consciousness in the outside world space.

Describing the paradoxical relationship of man with artistic creativity as universal hronotopical phenomenon caused irony and the phenomenon of man. Scientific improvements, identified and analyzed by the author allowed to identify the main creative processes of human existence in a culture that allowed the author to conclude a comprehensive approach to the study of the basic approaches for the formation of scientific novelty of this study. Discovering personification of an important category of culture-building knowledge, the author stresses the need for awareness and understanding its creative resonance, in which the main subject of man appears not only in the process of self-discovery, self-expression, but also the cultural development in general.

Realizing and justifying the research, author demonstrates the relevance of undeniable consideration of this issue in the context and personalization, while claiming its coverage of the human knowledge modern system.

Analyzing the research on the subject of the article, the author stresses and on the factual material proves interdisciplinary study of this subject. In particular, the author stresses the certain cultural research which requires methodological justification and specification.

In view of the wagered perspective, the article distinguishes two groups of questions corresponding to the modern culture-building component process: the situation of musical creativity as underlined, even leading the field of cultural semantics (for the period) and the question about specific qualities. However, typical properties and features of Ukrainian composers creativity the last decades of the XX – e.y. XXI centuries. The author believes this processual prompts, including historical and processual side of music and creative and cultural creativity in their value as unity.

Special attention is drawn to the author's study of the issue of creativity on examples of the national science school. In particular, the author distinguishes musical creativity and views on leading research in the context of the musical culture of Ukraine.

Author's research involves activity-analysis of musical life in Ukraine and its historical retrospective, combining consideration of the general features of musical culture and specific forms of composition, performance, media and amateur musical creativity. In the monographic and dissertation research author defines the objectives, concepts and categories of object and subject of study. Implementation of the last research allowed the author to conclude that the termonological accumulation of research subject that is characterized by certain common point of view. Thus, author of the paper emphasizes the need for new invention, adequate modern music and the creative process, including process creation of new genres and social adaptation concepts of style, that style of music-nominations, which will be transformed by the existing scientific approaches.

In view of the subject of study, the author refers to the position of innovative achievements in musical creativity, content in Ukrainian culture and music awareness, stressing at the same time on the specific gravity of musicological activity, confirming the value of the latter as an important component of cultural reflection and study musical context required aesthetic and musical and artistic events. Exploring the latest, the author argues priority attention from the culture, which can be interpreted as an important research subject, interpreted from the standpoint not only highly professional, but also social and cultural requirements.

From the perspective of changes in the construction of meaningful human creativity in the article stresses the importance of consciousness, according to the author opens the way art thinking and direction of self-actualization. The latter author considers the example of a musical work, the composer's personality, professional musicological knowledge.

Conducted – by the author of the paper research allowed to state that the study in question personification in its cultural and artistic sense of actuality is characterized by unconditional and has become the object of active discussion in Ukrainian cultural science.

Key words: people, creativity, personification, music, composer's individuality, cultural and artistic experience.

УДК 061.2 (477): 329.78

Бабенко Юлія Анатоліївна
здобувач

**ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ:
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ**

У статті проаналізовано результати дослідження актуальних проблем ціннісних орієнтацій сучасної української молоді; визначено життєві цілі молоді в українському суспільстві; досліджено фактори, які можуть перешкодити молоді у реалізації життєвих планів; проаналізовано чинники, що мають вирішальний вплив на вибір майбутньої професії молоддю; вивчено відношення молодих людей до батьків, друзів, національних сімейних традицій.

Ключові слова: сучасна українська молодь, цінності, ціннісні орієнтації, сім'я, професія, суспільство.

Сучасні суспільно-політичні та культурно-економічні процеси в українському суспільстві змінили соціальне та матеріальне становище молодих людей. На сучасному етапі розвитку країни поживалися дослідження цінностей та ціннісних орієнтацій сучасної української молоді. Поняття "цінність" та "ціннісні орієнтації" є предметом широких теоретичних та емпіричних досліджень різних наукових спрямувань і не втрачає свою актуальність.

Наукові дослідженнями, які були проведені в Україні вченими впродовж останнього двадцятиріччя, зокрема такими як Андрєєва І.Н., Артемова Т.В., Балакіреєва О.М., Бабенко Н.Б., Голубкова Н.Я., Зайцева Я.Ю., Морозова Л.П., Новікова Л.Г., Панченко Л.П., Перепелиця М.В., Сокурянська Л.Г., Сорокіна Н.Д., Щєпова Д.Р., Шкурінов В.Н. та ін., дали можливість визначити наукові напрацювання у сфері цінностей та ціннісних орієнтацій.

З метою визначення системи ціннісних орієнтацій молоді у рамках досліджуваної теми "Ціннісні орієнтації української молоді в умовах соціокультурної трансформації" автором статті у 2014 році було проведено опитування молоді міст Києва і Луцька та Київської області. Всього опитано 543 респонденти віком від 15 до 35 років, з них 55% молодих людей жіночої статі та 45% – чоловічої. За місцем проживання: 67% – жителі міст; 21% – районних центрів; 12% – мешканці сільської місцевості. За освітній рівнем: 36% – з вищою освітою; 19% – незакінчена вища освіта; 12% – середньо-спеціальна, 25% з середньою освітою та 8% молоді, що навчається.

Соціальне самопочуття молоді є одним з головних показників розвитку суспільства. Щоб формування молоді відбувалося адекватно суспільним процесам, необхідно визначити її роль і місце в суспільстві, з'ясувати її проблеми, визначити цінності та ціннісні орієнтації молодих людей. Під час дослідження було запропоновано молоді поставити у порядку важливості для кожного вибір головних життєвих цінностей. Вивчення емпіричного матеріалу доводить, що найважливішими цінностями для молодих людей є власне здоров'я, здоров'я близьких і друзів та побутування своєї сім'ї. Серед загальнолюдських цінностей респонденти на перше місце поставили сім'ю – 87,5%; другі місця посіли – любов (46,5%), добро (47%) та друзі (40%); третє місце зайняли такі цінності, як благополуччя (35,5%), незалежність (33,5%) та свобода (23,5%). Їстина (8%) та політика (3,7%) зайняли останні позиції. Цікавим залишається той факт, що загальнолюдська цінність "незалежність" (50%) для жителів м. Луцька посідає одне з перших місць після сім'ї (83%), на відміну від жителів м. Києва та Київської області, що становить лише 17%.

Молодь як соціально-демографічна група переживає період становлення соціальної зрілості, адаптації в соціумі та життєві зміни. Молода людина проходить первинний етап сімейної та позасімейної соціалізації, процеси становлення особистості шляхом навчання, засвоєння цінностей і норм, установок зразків поведінки, прийнятих у даному суспільстві.

Нам цікаво було дослідити головну мету життя української молоді. За результатами анкетного опитування більшість респондентів надали перевагу створенню міцної сім'ї (36,5%), забезпеченню майбутнього дітям та влаштування на престижну роботу (по 29,5%). Другі позиції посіли такі чинники, як: "відкрити власний бізнес" (22,5%), "отримати гарну освіту" та "жити в достатку" (по 18%). Придбати власне житло та жити у цивілізованій, демократичній країні – головна мета життя для 15% опитуваної молоді. Проте, у виборі головної мети життя серед молодого покоління міст Луцька і Києва є певні розбіжності. Так, наприклад молодь міста Луцька на перше місце головною метою життя ставить – "відкрити власний бізнес" (38%), у киян – тільки 7%. Крім вище зазначених варіантів головної мети життя молоді, були запропоновані й інші: залишити слід в історії країни, зробити внесок у світову науку, стати щасливим, служити людям і богу, займатись улюбленою справою тощо. Це є свідченням того, що наша молодь – це наше майбутнє, гордість та інтелект нації, основна рушійна сила суспільства, яка виховується на кращих традиціях національної культури.

В умовах глобальної трансформації суспільних відносин частина української молоді втратила позитивні життєві орієнтири, можливість реалізації життєвих планів та прагнень. Ослаблення дії старих регулятивних чинників і несформованість нових спричинили істотне посилення негативних явищ, поширення поведінкових стереотипів, невпевненість окремих молодих людей. Навіть, якщо молода людина з оптимізмом та надією налаштована на власне майбутнє і має мету життя, все одно існує можливість існування факторів, які будуть перешкоджати їй у реалізації життєвих планів.

Результати наукового дослідження свідчать, що основними факторами, які можуть перешкодити молодій людині у реалізації її життєвих планів є: проблеми працевлаштування – 47,3% (м. Київ -54,5%, м. Луцьк – 40,1%). На другому місці "відсутність гідної оплати праці" – 33 %. Третє місце займає фактор неможливості отримати бажану освіту – 30% (луцька молодь – 28%, кияни – 32%); четверте – "залишитися без засобів існування" – 26,5% (м. Київ – 35%, м. Луцьк -18%). Нестабільність економічної та політичної ситуації в країні, корупція посідає п'яте місце – 25,3%, (луцька молодь – 15,1%, молоді кияни вдвічі більше – 35,5%). Залишитися самотніми побоюється 20% молоді. Українську молодь турбують також проблеми злочинності в країні (18,5%); "не створити сім'ю" як фактори перешкод у реалізації життєвих планів молоді вбачає 13,5% опитуваних; залишитися без друзів – 10,5% і, нарешті, втратити роботу побоюються 7,5% респондентів (луцька молодь – 2,5%, кияни майже у шість разів більше – 12,1%).

Варто визнати, що найвища цінність – це життя. Серед цінностей життя молоді людини перше місце займає цінність "створення сім'ї" (77%), друге – міцне власне здоров'я (29,5%), досягнення

матеріального достатку посідає третє місце (24%), четверте – кар'єрний ріст (22%) та здобуття цікавої високооплачуваної професії (22,5%), на п'ятому місці – наявність хороших і надійних друзів (19,5%), вдосконалення себе посідає шосте місце (18%), на сьомому – порядність і чесність (16%), восьме місце відводиться вихованню у собі волі і сильного характеру, благодійній діяльності та допомозі бідним (по12%), дев'яте – користування життєвими перевагами та брати все від життя (10%), вірування в Бога та виконання заповідей посідає десяте місце (8%) і, на жаль, останні місця в ієрархії життєвих цінностей молоді посідають такі цінності як: розвиватися духовно, збагачувати свій світогляд (7,5%) та можливості бути корисним для суспільства (6,5%). Як видно з результатів дослідження сімейні цінності залишаються пріоритетними.

За отриманими даними дослідження цінностей життя молодих людей в деяких позиціях є суттєві розбіжності між луцькою та київською молоддю, зокрема: здобуття цікавої високооплачуваної професії для киян є пріоритетним і становить 32% опитаних, для луцької молоді всього – 13%; кар'єрний ріст для молодих людей Західної України є важливішим (33%) ніж для столичної та обласної молоді (11%); користуватися життєвими благами бажає в однаковій мірі вся опитана молодь (10%). Така цінність, як створення сім'ї для молодих людей Київщини та м. Луцька стоїть на першому місці (відповідно 79,2% та 75%).

Сукупність проблем, що існують сьогодні в українському суспільстві, багато в чому пов'язані з руйнацією економічного та політичного устрою, корупцією в країні, руйнуванням системи управління у соціально-культурній сфері, військовою загрозою тощо. Зважаючи на вище зазначене, нам цікаво було з'ясувати коло проблем, які турбують сьогодні молодь найбільше. За результатами дослідження серед основних проблем, перші три місця займають: матеріальне становище (58%), професійна перспектива (40,5%) та проблеми власного здоров'я (38,5%). Зниженню життєвого рівня (27,5%), навчанню (24%) та справедливості (22%) у рейтингу проблем молоді відводяться відповідно четверте – шосте місця. Серед проблем, що турбують сучасну українську молодь, вагоме місце займають: пошуки сенсу життя (14,5%), злочинна діяльність мафіозних угруповань (10,1%), відсутність взаєморозуміння з батьками (10%). Останні позиції у рейтингу проблем посіли – відсутність взаєморозуміння з друзями (3%) та складнощі в стосунках з керівництвом та колегами по роботі (2,9%). Крім проблем вище зазначених українська молодь назвала додатково й інші: екологія, політика, ізоляція відносин між людьми, нестабільність у країні.

У переліку питань анкетного опитування респондентам необхідно було назвати одним словом рису, яку молодь найбільше цінує в людях, та неприйнятну для неї людську рису. Серед позитивних людських рис були названі: чесність, доброта, щирість, відвертість, справедливість, довіра, порядність, розуміння, мудрість, надійність. Серед негативних – зрада, брехня, лицемірство, підлість, егоїзм, нахабство, байдужість, жорстокість, лукавність, заздрість, пихатість.

Серед якостей, які молодь найбільше цінує в людях: "доброта" – 59%, "розум" (47%), "вихованість" – 38%, "гумор" (31%), "цілеспрямованість" (24,5%), "чуйність" (20,5%), "впевненість у собі" (16%), "товариськість" (16,5%), "оригінальність" (12,5%), "незалежність" та "краса" (відповідно 7% та 7,5%), "ініціативність" (6%), "обов'язковість" (4%) і, нарешті, останнє місце – "сила" (1%).

Вибір якостей, які цінуються в людях, мають деякі розбіжності між київською та луцькою молоддю. Так, якість "впевненість у собі" у рейтингу київської молоді на восьмому місці (8,5%), для луцької – на четвертому (23%); "товариськість" – посідає четверте місце у киян (28%), у луцької молоді – восьме (5%); "розум" як людську якість на перше місце поставила луцька молодь – 60%, київська – на четверте – 33,5%.

Сучасне українське суспільство втратило авторитетність у очах багатьох його громадян, а особливо у молодого покоління. Якщо за радянських часів були кумири чи взірці, на які всі рівнялися, то на даний час склалася зовсім інша ситуація. Вивчаючи питання щодо взірця для наслідування молодих людей, ми прийшли до висновку, що найвищий рейтинг серед ієрархії взірців серед молоді займають батьки (60,7%); на другому – людина, яка досягла успіху (18,5%); 12,3% респондентів визначились, що вони не мають зразка для наслідування; четверту позицію зайняли історичні постаті (9%); 6,5% опитуваних визначились, що вони самі собі взірці; для 4% молоді взірці безпосередній вчитель та кумир зі світу музики; політичний, громадський діячі та телеведучий або телевізійний персонаж зайняли останні місця (відповідно 1,3% та 1,2%).

Результати анкетного опитування свідчать, що для молодих людей батьки є найдорожчими людьми, взірцями наслідування для своїх дітей (ця позиція майже однакова як для молоді Київщини, так і жителів м. Луцька). Проте такі чинники взірця, як літературний персонаж, кіногерой, безпосередній вчитель луцька молодь не обрала; а київська – не відмітила за взірець політичного чи громадського діяча сучасності та телеведучого чи телевізійного персонажа.

За результатами наукового дослідження батьки для молодих людей є найдорожчими у світі людьми: це підтвердили 56% опитаних; 15% – відзначило, що батьки є друзями, для 13% – батьки – це наставниками та просто люди, які люблять своїх дітей; для 10,5% молоді батьки є авторитетом, 5,5% опитаних вважають своїх батьків опікунами. На запитання "Чи вважаєте Ви за потрібне допомагати батькам?" 78% опитаних дали схвальну відповідь, 10% – погодилися допомагати тільки працею, а 9% – грішми. Тільки 3% молоді заперечили, вважаючи, що батьки самі успішно вирішують свої проблеми. Цікаво було дізнатися у молодих людей, які з запропонованих тверджень про сім'ю найбільш відповідають

їхньому погляду. Так, 78,5% молоді вибрали варіант у переліку питання, що сім'я є тим оточенням, де їх люблять і якими вони дорожать; для 10% – сім'я є домом, де проживає молода людина, виконує свої обов'язки та місце, де допомагають розв'язувати проблеми, обговорюють наболілі запитання; тільки 1% опитуваних вважає сім'ю оточенням, яке вони повинна терпіти.

Для кожної людини сім'я є початок всіх початків. Хороші стосунки між чоловіком і дружиною були і є надійними підвалинами сімейного благополуччя, які сприяють успішному вихованню батьками своїх дітей, взірцем для них. Інститут сім'ї є одним із найдавніших у суспільстві, він виконує комплекс соціально необхідних функцій, які змінювались з розвитком людства. За певних історичних умов розвитку суспільства сім'ї властиво знижувати або втрачати одні функції та посилювати або набувати інші. Функції сім'ї – це основи життєдіяльності, що забезпечують найважливіші індивідуальні, загальносімейні та суспільні потреби.

Результати дослідження показали, що серед функцій, які виконує сім'я, найбільш важливою для молоді є репродуктивна, виховна, матеріально-економічна, духовного спілкування та функція контролю і відповідальності за поведінкою членів сім'ї.

Важливу роль у життєдіяльності молоді людини відіграють друзі. Вірні друзі завжди допомагають вирішувати складні питання, підтримають морально і матеріально як у біді, так і в радості, допоможуть порадою, поділяться останнім. Про це ми переконалися, коли задали питання респондентам "Ким для Вас є друзі?". Переважна більшість (56%) молоді відповіли, що друзі для них є людьми, які завжди підтримають і не залишать їх у біді (молодь Київщини – 74%, луцька – 38%); для 26% молоді друзі – це люди, з якими вони проводять вільний час (луцька молодь – 40%, київська – 12%); 16% – люди, які мають спільні захоплення; для 6% молоді, друзі – колеги з навчання або роботи.

Праця – основа функціонування і розвитку людського суспільства. Ставлення до праці відображає фундаментальні засади системи цінностей особистості, комплекс мотивів, які пов'язують особистість із діяльністю і суспільством. Зміни, що відбуваються в ціннісних трудових орієнтаціях, показують необхідність формування нового механізму мотивації, який стимулював би творчу активність та ініціативу молоді, нові форми самореалізації у праці.

Вибір місця роботи молоді безпосередньо пов'язаний з вибором майбутньої професії, тому нам цікаво було дослідити який чинник мав вирішальний вплив на вибір професії молодих українців. Найвищий рейтинг у ієрархії чинників посідає реальна можливість працевлаштування за обраною професією (60,5%); на другому місці – високооплачуваність вибраної професії (33%); третє – престиж професії (23%); на четвертому місці – порада батьків (3,5%); на п'ятому – обрана професія – це родинна традиція (2%); вибір більшості друзів (0,5%) займає останнє місце. Луцька молодь не вибрала такі чинники: "порада батьків", "вибір більшості друзів" та "обрана професія – родинна традиція". Крім вище згаданих чинників, молодь назвала й інші: спроможність заплатити за навчання, мрія дитинства, вподобання професії, власні роздуми, задоволення від виконаної роботи.

Серед сучасних престижних професій молодь назвала професії юриста, політика, менеджера, програміста, фінансиста, продюсера. Творчими – дизайнера, художника, артиста, журналіста, архітектора, письменника, модельєра. Прибутковими та високооплачуваними професіями на думку респондентів є політик (депутати, президент), адвокат, бізнесмен, підприємець, менеджер, фінансист, перекладач, податківець, режисер.

Останнім часом в українському суспільстві багато дорослих людей стали ходити до церкви та вірити в Бога. Нам цікаво було дізнатися як відносяться до релігії молоді люди. На запитання "Чи вважаєте Ви себе віруючою людиною?" схвальну відповідь дали 65% респондентів (луцька молодь – 75,5%, київська – 54,5%), 25,5% молодих людей не змогли визначитися щодо релігії, 9,5% молоді вважають себе не віруючими людьми (київська молодь -14%, луцька – 5%).

В умовах демократичного розвитку українського суспільства великого значення надається формуванню духовно-культурних цінностей та ціннісних орієнтацій сучасної української молоді, розвитку української мови, народних традицій, звичаїв, обрядів тощо. У дослідженні нам необхідно було з'ясувати у молоді, які з наведених ознак найбільшою мірою ріднять їх з українським народом. Результати опитування засвідчили, що найбільше респондентів (59,3%) як ознаку, обрали мову; на другому місці серед ознак – традиції, звичаї, культура (по 58,5%); на третьому – територія проживання (33%); четверте місце відводиться історичному минулому (27,5%); на п'ятому – релігія, віросповідання (20%). "Спільність національно-патріотичних інтересів" (19%) посідає шосте місце; на сьомому – "побут і спосіб життя" (16,5%); восьме місце займає ознака "риси характеру" (14%); дев'яте – зовнішність (4,5%). 0,5% респондентів Київщини відповіли, що жодна з наведених ознак не ідентифікує їх з українським народом; луцькі респонденти ознаку "зовнішність" не вибрали.

На фоні процесів глобалізації в житті суспільства сім'я є головним елементом у національному вихованні особистості, носієм національних традицій, котрі протягом століть допомагали формувати широкий духовний світ, високі моральні цінності, виховувати працелюбність, повагу до старших, любов до рідного краю. Сімейні традиції відіграють важливу роль у виробленні духовної культури народу.

Дослідження питання щодо дотримання українських народних традицій та звичаїв у сім'ях молоді показало: 40% опитаних відповіли, що традиції та звичаї дотримуються лише у випадку великих релігійних свят чи знаменних подій (луцька молодь – 45,5%, київська – 34,5%); 33,5% опитаних намагаються дотримуватись традицій завжди (луцька молодь – 43,5%, київська – 23,5%); 20,5% опитаних – час від часу

(київська молодь – 30,5%, луцька – 10,5%) та 6% молодих людей відповіли, що українським народним традиціям та звичаям не надається особливого значення в сім'ї (луцька молодь – 0,5%, київська – 11,5%) . Результати дослідження засвідчили, що молодь м. Луцька більше шанує сімейні традиції та звичаї, ніж кияни.

За результатами наукового дослідження можна зробити висновки:

1. Формування цінностей та ціннісних орієнтацій молоді відбувається адекватно суспільним процесам, ускладнюючи та загострюючи проблеми молодого покоління.

2. Одержані результати дослідження свідчать, що сучасна молодь найважливішими цінностями вважає власне здоров'я, здоров'я близьких і друзів та побутування своєї сім'ї. Серед загальнолюдських цінностей молоді на перші місця поставила сім'ю (87,5%), любов, добро та друзів; "незалежність" (50%) для луцької молоді посідає одне з перших місць, після сім'ї; політика (3,7%) займає останнє місце.

3. Серед цінностей життя молоді людини перші місця займає цінність створення сім'ї (77%), здоров'я (29,5%), досягнення матеріального достатку (24%). Головною метою життя для української молоді є створення міцної сім'ї, забезпечення майбутніх дітям, працевлаштування на престижну роботу.

4. Основними чинниками перешкод для молоді у реалізації її життєвих планів є: проблеми працевлаштування, відсутність гідної оплати праці, неможливість отримання бажаної освіти, нестабільність економічної та політичної ситуації в країні та корупція. Серед основних проблем, які турбують молоді, є матеріальне становище (58%), професійна перспектива, проблеми здоров'я, зниження життєвого рівня.

5. Серед позитивних людських рис молоді назвала чесність, доброту, щирість, відвертість, справедливість та довіру. Серед негативних рис – зраду, брехню, лицемірство, підлість та егоїзм. Серед якостей, які молоді цінує найбільше в людях є доброта, розум та вихованість.

6. Визначну роль життєдіяльності молоді відіграє сім'я. Для переважної більшості молодих людей (60,7%) батьки є найдорожчими у світі людьми та взірцями для наслідування, яким вони готові допомагати у вирішенні життєвих проблем. 78,5% молоді вважають сім'ю тим оточенням, де їх люблять і якими вони дорожать. 56% молоді зазначили, що друзі також в їхньому житті займають вагоме місце, адже це люди, які завжди підтримають і не залишать їх у біді.

7. Найбільш важливими сімейними функціями для молоді є репродуктивна, виховна, матеріально-економічна, функція духовного спілкування та контролю і відповідальності за поведінку членів сім'ї.

8. Вирішальним чинником впливу на вибір майбутньої професії молодих українців є реальна можливість працевлаштування за обраною професією (60,5%) та високооплачуваність вибраної професії.

9. Серед ознак, які найбільшою мірою ріднять молоді з українським народом, мова (59,3%) та традиції, звичаї та культура (по 58,5%). Регулярно дотримуються українських народних традицій та звичаїв у сім'ях 33,5% опитаної молоді, 40% – лише у випадку великих релігійних свят чи знаменних подій. Результати дослідження засвідчили, що луцька молодь більше шанує сімейні традиції та звичаї, ніж київські молоді люди.

Підвищений інтерес науковців до проблеми цінностей та ціннісних орієнтацій української молоді є результатом більш поглибленого розуміння природи людського пізнання, яке в процесі трансформації набуває нових ознак та допомагає особистості пристосуватися до якісно нових соціально-культурних умов життя.

Література

1. Артемова Т. В. Основні духовні пріоритети студентської молоді: напрями трансформації / Т. В. Артемова // Вища освіта України. – К., 2008. – №1. – 96 с.
2. Бабенко Н.Б. Загальносистемні культурні фактори та ціннісні орієнтації української молоді / Н.Б.Бабенко // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: Зб. наук. праць. – К.: Міленіум, 2011. – Вип. XXV. – 375с. – С. 112-117.
3. Бабенко Н.Б. Соціологічна інтерпретація результатів дослідження ціннісних орієнтацій студентської молоді в Україні /Н.Б.Бабенко //Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: Зб. наук. праць; Масюк Н.В. – К.: Міленіум, 2013. – Вип. 30. – 378с. – С.192-197.
4. Левковська Н. Динаміка ціннісних орієнтацій молоді /Н. Левковська //Політичний менеджмент. – К. – 2006. – № 1 (16). – 147 с.

References

1. Artemova T. V. Osnovni dukhovni priorytety studentskoi molodi: napriamy transformatsii /T. V. Artemova // Vyshcha osvita Ukrainy. – K., 2008. – №1. – 96 s.
2. Babenko N.B. Zahalnosystemni kulturni faktory ta tsinnisni oriientatsii ukrainskoi molodi / N.B.Babenco // Aktualni problemy istorii, teorii ta praktyky khudozhnoi kultury: Zb. nauk. prats. – K.: Milenium, 2011. – Vyp. XXV. – 375s. – S. 112-117.
3. Babenko N.B. Sotsiolohichna interpretatsiia rezultativ doslidzhennia tsinnisnykh oriientatsii studentskoi molodi v Ukraini /N.B.Babenco //Aktualni problemy istorii, teorii ta praktyky khudozhnoi kultury: Zb. nauk. prats; Masiuk N.V. – K.: Milenium, 2013. – Vyp. 30. – 378s. – S.192-197.
4. Levkovska N. Dynamika tsinnisnykh oriientatsii molodi / N. Levkovska // Politychnyi menedzhment. – K. – 2006. – № 1 (16). – 147 s.

Бабенко Ю.А.

Ценностные ориентации современной украинской молодежи: по результатам исследования

В статье проанализированы результаты исследования актуальных проблем ценностных ориентаций современной украинской молодежи; определены жизненные цели молодежи в украинском обществе; исследованы факторы, которые могут препятствовать молодежи в реализации жизненных планов; проанализированы детерминанты, которые имеют определяющее влияние на выбор будущей профессии молодежью; изучены отношения молодых людей к родителям, друзьям, национальным семейным традициям.

Ключевые слова: современная украинская молодежь, ценности, ценностные ориентации, семья, профессия, общество.

Babenko Yu.

Value system of modern youth of Ukraine: based on scientific research

This article presents the results of the scientific research of pressing challenges of the value system of modern youth; defines life goals of youth in the Ukrainian society; investigates factors which may prevent young people from implementation of their life plans; analyses factors, which have the overwhelming influence on the youth choice of the future profession; studies attitude of young people to their parents, friends and national family traditions.

At the present stage of Ukraine development as an independent state, investigations of value system of modern Ukrainian youth have revived. The term "value" is a subject of extensive theoretical and empirical investigations of different scientific fields and remains its relevance.

In order to determine system of youth values, in the framework of the studied issue "Value systems of Ukrainian youth in the conditions of social and cultural transformation", the author has held an opinion poll of young people, living in Kiev and Lutsk and also in Kiev Oblast, in 2014. Total number of respondents is 543, at the age of 15-35 years, where 55 % young people are female and 45 % – male. According to the place of residence: 67% – city residents; 21% – residents of district centers; 12% – rural citizens. According to the education level: 36% – with a higher education; 19% – having incomplete higher education; 12% – with a specialized secondary education; 25% – having a secondary level of education and 8% of young people who are currently studying.

Modern social and political, cultural and economical processes in Ukrainian society have changed social and financial situation of youth. Formation of value system of young people was adequate to the social processes; it complicated and aggravated problems of a young generation.

The obtained results of the research showed that today's young people consider as the most important values their own health, health of their family and friends and life of their family. Among human values, young people ranked family first (87, 5%), second love (46, 5%), goodness (47%) and friends (40%); "an independence" for the Lutsk youth takes first place, after family; politics (3, 7%) takes one of the last places in the hierarchy of human values.

In the hierarchy of life values of a young person, the value to build a family is a first (77%), second – own health (29, 5%), achievement of material wealth ranks third (24%), career – fourth (22%), obtaining interesting well-paid profession (22, 5%), having good and trusted friends (19, 5%), improving yourself ranks sixth (18%), honesty and decency – seventh (16%), eighth place takes exercising willpower and strong character, charity activities and helping poor people (each 12%), ninth- use of life benefits (10%), belief in God and performing of commandments takes tenth place (10%), and, unfortunately, the last places of the hierarchy of the youth value system takes such values as: growing spirituality, enriching own outlook (7, 5%) and possibility to be useful for society (6, 5%). As results of the research show, family values remain in priority for the youth.

The main factors, which can hinder young people from implementation of their life plans, are: employment problems (47, 3%), lack of decent wages (33%), inability to obtain desired education (30%), unstable economic and political situation in the country and corruption (25, 3%). The main issues which concern youth are material position (58%), professional opportunities (40, 5 %), problems with own health (38, 5%), decline in the living standard (27, 5%).

Among the positive human traits youth called honesty, kindness, sincerity, frankness, fairness and trust. The negative traits are betrayal, lies, hypocrisy, meanness and selfishness. Among the traits which the youth value most of all in people are kindness – 59%, intellect (47%) and politeness – 38%.

Outstanding role in the life of youth plays a family. For the vast majority of young people (60, 7%), parents are the dearest people in the world and an example to follow, whom they are willing to help in solving their life's challenges. 78, 5 % of young people consider a family as the surrounding where they are loved and they cherish it. 56% of young people said that friends also play an outstanding role in their life, because these people will always support them and won't live in a trouble. Among functions which a family has, the most important for the youth are reproductive, educational, material and economical, function of spiritual communication, control and responsibility over behavior of the family members.

The crucial factor that influence on a choice of a future profession for Ukrainian youth is a real possibility to find a job (60, 5%) and payment level of the chosen profession (33 %).

Among things which make youth kin with the Ukrainian nation are language (59, 3%) and traditions, customs and culture (each 58, 5%). Regularly national traditions and customs are kept in 33, 5% families of a polled youth, in 40% – only in case of big religious holidays and important events. Results of the research showed that Lutsk youth honors family traditions and customs more than young people from Kiev.

The increased interest of the researches to the issue of a value system of Ukrainian youth is a result of more in-depth understanding of human nature cognition, which in the process of transformation obtains new characteristics and helps a person to adapt to new social and cultural conditions of life.

Key words: modern Ukrainian youth, values, value system, family, profession, society.